

Η Ημέρα του Αγίου Γεωργίου – παραδόσεις και έθιμα

Автор(и): Растителна защита
Дата: 06.05.2026 Брой: 5/2026

Η Ημέρα του Αγίου Γεωργίου (6 Μαΐου) είναι μία από τις μεγαλύτερες ανοιξιάτικες γιορτές στη Βουλγαρία, που συνδέεται με την αφύπνιση της φύσης, τη γονιμότητα, την κτηνοτροφία και τον εορτασμό του Αγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου. Συνδυάζει χριστιανικές παραδόσεις, λαϊκές δοξασίες (Ημέρα του Βοσκού) και την επίσημη Ημέρα της Ανδρείας και του Βουλγαρικού Στρατού.

Στο βουλγαρικό λαϊκό ημερολόγιο, η Ημέρα του Αγίου Γεωργίου είναι από τις κύριες γιορτές του έτους και συχνά θεωρείται η μεγαλύτερη ανοιξιάτικη γιορτή, ακόμα πιο σεβαστή από το Πάσχα. Πολυάριθμα λαϊκά τραγούδια ψάλλουν: Όμορφο είναι το Πάσχα, αλλά ακόμα πιο όμορφη είναι η Ημέρα του Αγίου Γεωργίου.

Είναι επίσης γνωστή με τοπικές ονομασίες όπως Γκεργκιοβντεν, Γκεργκέβντεν, Γκιουργκόβντεν, Γκέργκι, Τζούρτζεβνταν (σε παραδοσιακά χριστιανικούς οικισμούς), καθώς και Χαντίρλες και Αντρέλες (σε κυρίως μουσουλμανικές κοινότητες). Η γιορτή είναι συνδεδεμένη με το ημερολόγιο - γιορτάζεται στις 6 Μαΐου σε όλες τις περιοχές που κατοικούνται από Βουλγάρους. Σηματοδοτεί την έναρξη του καλοκαιρινού μισού του γεωργικού έτους, το οποίο τελειώνει την Ημέρα του Αγίου Δημητρίου. Αυτή η θέση στο εορταστικό ημερολόγιο καθορίζει τις εξαιρετικά πλούσιες τελετουργικές πρακτικές της, που αποσκοπούν στη διασφάλιση της υγείας για τους ανθρώπους και της γονιμότητας για τα χωράφια και τα ζώα, καλύπτοντας όλους τους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Έχουν διατυπωθεί πολυάριθμες υποθέσεις σχετικά με την προέλευση της γιορτής, συμπεριλαμβανομένου ότι κληρονομήθηκε από τους αρχαίους Θράκες, ότι είναι μια αρχαία σλαβική γιορτή, και ότι προέρχεται από την Ασία και συνδέεται με τα έθιμα των Πρωτοβουλγάρων.

Έχουν γίνει πολλές παραλληλίες μεταξύ της Ημέρας του Αγίου Γεωργίου και των ηρώων και συμβόλων της, και διάφορων αρχαίων και μεταγενέστερων δοξασιών και τεχνουργημάτων - για παράδειγμα, ο Άγιος Γεώργιος παρομοιάζεται με τον Θράκα Ήρωα και οι Ιππότες της Στρογγυλής Τραπέζης με αυτόν. Ομοίως, η γιορτή έχει υποστεί διάφορες πολιτιστικές επιρροές κατά τη μακρά της ύπαρξή της.

Ο Άγιος Γεώργιος θεωρείται παραδοσιακά ο κύριος της ανοιξιάτικης υγρασίας και γονιμότητας (λέγεται ότι ξεκλειδώνει πηγές και υγρασία, συνδεδεμένο με τον μύθο της νίκης του επί του δράκου (ή φιδιού), και ότι περπατά και επιβλέπει χωράφια και καλλιέργειες - γενικά, πιστεύεται ότι περιπλανάται μετά θάνατον και έρχεται να βοηθήσει όταν χρειαστεί), προστάτης των γεωργών, και κυρίως - των βοσκών και των κοπαδιών τους, γι' αυτό η Ημέρα του Αγίου Γεωργίου ορίζεται και ως Ημέρα του Βοσκού, και οι ζωοθυσίες είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικές της.

Δροσιά και Νερό

Τη νύχτα πριν από τη γιορτή (δηλαδή στις 5 Μαΐου ή 6 Μαΐου, αλλά στην περίοδο που είναι γνωστή ως "πριν από τα πρώτα κοκόρια"), υπάρχει η παράδοση να επισκέπτονται μια σχετικά απομονωμένη χορταριασμένη περιοχή όπου θα μπορούσαν να βοσκήσουν ζώα, και εκεί να έρθουν σε επαφή με την πρωινή δροσιά, που ονομάζεται "λουτρό". Ένα άλλο τελετουργικό στιγμιότυπο

που σχετίζεται με τη δροσιά είναι η συλλογή και η μεταφορά της στο σπίτι. Πιστεύεται ότι η δροσιά που συλλέγεται την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου έχει ειδική θεραπευτική δύναμη.

Εκτός από το "λουτρό" στη δροσιά, ασκείται επίσης τελετουργικό λούσιμο σε ποτάμια και πηγές. Στο Τσεπελάρε, Νότια Βουλγαρία, μετά το περπάτημα στη δροσιά, οι Βούλγαροι μουσουλμάνοι πηγαίνουν στην ιερή πηγή του Αγίου Γεωργίου, όπου πλένονται ή λούζονται· το λούσιμο σε ποτάμια και πηγές γίνεται επίσης σε όλη την κεντρική οροσειρά της Ροδόπης, καθώς και σε διάφορα άλλα μέρη όπως οι περιοχές Τριάβνα και Καζανλάκ. Υπάρχει το έθιμο να φέρνουν στο σπίτι νερό που συλλέγεται υπό αυτές τις συνθήκες (σε ορισμένα μέρη, μεταφέρεται σε πλήρη σιωπή - το λεγόμενο σιωπηλό νερό), το οποίο χρησιμοποιείται για το ζύμωμα τελετουργικού ψωμιού. Σε ορισμένα μέρη (περιοχές Ράζγκραντ, Φιλιπούπολης), πιστεύεται ότι αυτή την ημέρα, το νερό είναι τόσο θεραπευτικό και δυναμωτικό που ακόμα και οι αρκούδες λούζονται για πρώτη φορά τη χρονιά αυτή την ημέρα, και υπάρχει επίσης η πεποίθηση ότι αυτή είναι η ημέρα που ξυπνούν από τη χειμερία νάρκη. Είναι ευρέως διαδεδομένη η πεποίθηση ότι η βροχή την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου (καθώς και την Ημέρα της Αναλήψεως) είναι ιδιαίτερα γόνιμη - "κάθε σταγόνα φέρνει ένα χρυσό νόμισμα".

Τελετουργικά Πρασίνου και Γονιμότητας

Μετά το λούσιμο στη δροσιά, στο δρόμο της επιστροφής προς το σπίτι (το οποίο μπορεί να μην είναι κατά τη διάρκεια της νύχτας), οι άνθρωποι μαζεύουν φρέσκα πράσινα φυτά (γεράνι, οξιδιά, τσουκνίδα, πασχαλιά κ.λπ.) για να στολίσουν πόρτες και κατώφλια σπιτιών, αχυρώνων και μαντριών· τοποθετούνται στα κρεβάτια των παιδιών και στα ζυγά των ζώων· φτιάχνονται στεφάνια και τοποθετούνται στα κεφάλια των οικοσπιτων ζώων. Οι εργένηδες (άγαμοι νέοι άνδρες) στολίζουν τις πύλες των αγαπημένων τους με πράσινο, ενώ οι κόρες (άγαμες κοπέλες) υφαίνουν ανθοδέσμες και στεφάνια και τα τοποθετούν στα μαλλιά τους. Στην περιοχή του Κιουστεντίλ, οι κόρες μαζεύουν "λέπιτς" (κολλιτσίδα) και τη βάζουν στα ρούχα τους ώστε οι νέοι άνδρες να κολλήσουν πάνω τους· οι Πομάκες κόρες από την περιοχή του Τσεπελάρε "αναζητούν το βότανο της αγάπης ντελιντιλέν" και στολίζονται με αυτό για να είναι περιζήτητες (ένα είδος μαγείας αγάπης). Σε αυτό το πλαίσιο, το έθιμο της κατασκευής κούνιας την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου είναι διαδεδομένο. Αυτές δένονται σε ένα ψηλό, φυλλώδες δέντρο, και οι γυναίκες κουνιούνται από άνδρες, συνοδευόμενες από τραγούδια και διαλόγους με κρυφές γαμήλιες-σεξουαλικές συνδηλώσεις. Εκτός από το κούνημα, σχεδόν σε ολόκληρη τη βουλγαρική εθνοτική επικράτεια, κρεμιούνται ζυγαριές σε φυλλώδη δέντρα, πάνω στις οποίες οι άνθρωποι ζυγίζονται,

πιστεύοντας ότι αυτός είναι ένας τρόπος να είναι υγιείς και δυναμικοί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Πιστεύεται επίσης ότι, όπως και την Ημέρα του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου (Ενιόβντεν), νωρίς το πρωί την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου, τα βότανα έχουν ειδική θεραπευτική δύναμη, και επομένως συλλέγονται επίσης βότανα. Ασκεείται επίσης μαγεία για την "κλοπή" της γονιμότητας από τις περιουσίες άλλων (δηλαδή, την προσέλκυση καλής τύχης σχετικά με τη σοδειά), και επομένως, τη νύχτα πριν από τη γιορτή, οι μάγοι (πειραστές και θεραπευτές) εκτελούν τη μαγεία τους για την "ανάληψη" της γονιμότητας των άλλων - "δελεάζουν" τους καρπούς των χωραφιών και το γάλα και τη γονιμότητα των ζώων. Για προστασία από αυτό, σε ορισμένα μέρη της Βουλγαρίας, οι άνθρωποι προσπαθούν να σκοτώσουν ένα φίδι την ημέρα πριν από την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου και την ίδια την ημέρα, ψεκάζουν γάλα μέσα από το στόμα του. Τόσο το σκότωμα φιδιών όσο και τέτοιες χειρισμοί με τα σώματά τους είναι ή μπορεί να είναι όχι μόνο παράνομοι αλλά και εξαιρετικά επικίνδυνοι λόγω του κινδύνου δαγκωμάτων ή δηλητηρίασης (συμπεριλαμβανομένου ότι ακόμα και όταν το φίδι είναι νεκρό, το σαγόνι του έχει αντανακλαστικό δαγκώματος και μπορεί να περιέχει δηλητήριο ή να προκαλέσει σοβαρές λοιμώξεις). Πιστεύεται επίσης ότι αυτή η ημέρα είναι μία από τις πιο κατάλληλες ημέρες του έτους για το λεγόμενο "κατέβασμα και άρμεγμα" του φεγγαριού από μάγους, δηλαδή, τη μετατροπή του σε αγελάδα και τη λήψη του γάλακτος του για την εκτέλεση μαγείας.

Αυτή την ημέρα, οι αγρότες παίρνουν το πρώτο κόκκινο αυγό που βάφτηκε τη Μεγάλη Πέμπτη, περπατούν στο χωράφι με αυτό και το θάβουν στο κέντρο του, πιστεύοντας ότι με αυτόν τον μαγικό τρόπο θα τονώσουν τη γονιμότητά του. Αυτό γίνεται επίσης σε αχυρώνες και μαντριά. Αλλού, κρατούν άχυρο από το δείπνο της Παραμονής των Χριστουγέννων και το σκορπίζουν γύρω από την ιδιοκτησία ή το καίνε σε ψηλά σημεία εντός της γης του χωριού για να αποτρέψουν βροντές και χαλάζι. Στα δοχεία που χρησιμοποιούνται για το άρμεγμα των προβάτων, τοποθετούνται γεράνι, βασιλικός και άλλα πράσινα βότανα, ή πράσινα κλαδιά μπαίνουν στη μέση της ιδιοκτησίας.

Τελετουργικά που Αφορούν Ζώα και το Θυσιαστικό Αρνί

Σύμφωνα με λαϊκές δοξασίες, ο Άγιος Γεώργιος, εκτός από προστάτης των γεωργών (το οποίο προϋποτίθεται από το όνομά του, που σημαίνει "γεωργός" στα ελληνικά), είναι επίσης ο πιο ισχυρός προστάτης των κοπαδιών· επομένως, ένα μεγάλο μέρος των τελετουργικών πρακτικών

και εθίμων που εκτελούνται στη γιορτή του αποσκοπούν στη διασφάλιση της υγείας και της γονιμότητάς τους. Την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου, νωρίς το πρωί, γίνεται η τελετουργική οδήγηση των ζώων στο πρώτο πράσινο βοσκοτόπι, με το κοπάδι να οδηγείται με ένα πράσινο, δηλαδή νεαρό, ραβδί. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι βοσκοί πυροβολούν με όπλα κοντά στο κοπάδι για να διώξουν τα κακά πνεύματα.

Το έθιμο της σφαγής ενός αρνιού (που ονομάζεται "αρνί του Αγίου Γεωργίου" για αυτόν τον λόγο) την Ημέρα του Αγίου Γεωργίου είναι διαδεδομένο σε ολόκληρη τη βουλγαρική εθνοτική επικράτεια. Στο παρελθόν, τουλάχιστον σε πλουσιότερες περιοχές και σε περιόδους μεγαλύτερης ευημερίας, οι ζωοθυσίες αναμενόταν να είναι καθολικές επειδή:

"... ένα σπίτι ή μια κοινότητα όπου δεν σφαγιαζόταν αρνί αυτή την ημέρα θεωρούνταν εκτός πίστης, εκτός χωριού."

Σήμερα, όλοι όσοι φέρουν τα ονόματα Γκεόργκι, Γκεργκάνα, Γκίνκα, Γκάντσο και τα παράγωγά τους γιορτάζουν την ονομαστική τους εορτή.